

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูในเขตเมืองพัทยา

วันวิสา วรสาสน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วันวิสา วงสาสน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุกตัญญี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปาณี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(นายแพทย์สมรักษ์ สันติเบญจกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุกตัญญี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปาณี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย
และวิทยาการปัญญา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปาณี)

วันที่.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ แนะนำแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติดา กรเพชรปานิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลา และให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดนั้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธุ์รสกุล นายแพทย์สมรักษ์ สันติเบญจกุล และ ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง ที่ช่วยเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ และสามารถทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม ที่ช่วยเสนอแนะข้อคำถามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง ที่ได้ให้คำแนะนำเมื่อมีข้อสงสัยในการวิเคราะห์ข้อมูล

และท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติและครอบครัว และขอขอบคุณ กำลังใจจากพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุก ๆ ท่าน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่เวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

วันวิสา วสาสน์

51928068 : สาขาวิชา: การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา; วท.ม. (การวิจัยและสถิติทาง
วิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ/ ความสุขเชิงอัตวิสัย/การสะท้อนคิดด้วยตนเอง/
การครุ่นคิดในตนเอง/ การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึ่งตนเอง

วันวิสา วรสาสน์ สอน: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูใน
เขตเมืองพัทยา (A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF SUBJECTIVE HAPPINESS FOR
TEACHERS IN PATTAYA). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์, ค.ด.,
สุชาดา กรเพชรปानी, Ph.D. 144 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ
ความสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Happiness) ของครูในเขตเมืองพัทยา และตรวจสอบความ
สอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรในโมเดลประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 4 ตัว ได้แก่
ความสุขเชิงอัตวิสัย การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึ่งตนเอง การสะท้อนคิดด้วยตนเอง และ
การครุ่นคิดในตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเขตเมืองพัทยา จำนวน 400 คน เลือกกลุ่ม
ตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดการมีความสัมพันธ์
กับผู้อื่นในลักษณะพึ่งตนเอง แบบวัดการสะท้อนคิดด้วยตนเอง แบบวัดการครุ่นคิดในตนเอง และ
แบบวัดความสุขเชิงอัตวิสัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50

ผลการวิจัยปรากฏว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูในเขตเมือง
พัทยา ตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าสถิติไค-สแควร์
เท่ากับ 31.71 ค่า p เท่ากับ .33 ค่า df เท่ากับ 29 ค่า GFI เท่ากับ .98 ค่า AGFI เท่ากับ .97 ค่า CFI
เท่ากับ 1.00 ค่า Standardize RMR เท่ากับ .03 ค่า RMSEA เท่ากับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์
พยากรณ์ เท่ากับ .43 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความสุข
เชิงอัตวิสัยของครู ได้ร้อยละ 43 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขเชิงอัตวิสัย ได้แก่ การมี
ความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึ่งตนเอง การสะท้อนคิดด้วยตนเอง และการครุ่นคิดในตนเอง

51928068: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE; M.Sc.

(RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: CAUSAL RELATIONSHIP MODEL/ SUBJECTIVE HAPPINESS/ INDEPENDENT
SELF-CONSTRUAL/ SELF-REFLECTION/ SELF-RUMINATION

WANWISA WONGSASON: A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF SUBJECTIVE
HAPPINESS FOR TEACHERS IN PATTAYA. ADVISORY COMMITTEE: M.R.SOMPORN
SUDHASANI, Ph.D., SUCHADA KORNPETPANE, Ph.D. 144 P. 2012.

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model of subjective happiness for teachers in Pattaya. The model consisted of four latent variables: subjective happiness, independent self-construal, self-reflection and self-rumination. The sample derived by means of multistage sample, consisted of 400 teachers of Pattaya. The research instruments included independent self-construal scale, self-reflection scale, self-rumination scale and subjective happiness scale. Descriptive statistics were generated using SPSS; causal modeling involved in the use of LISREL 8.50

Results indicated that the hypothetical model was consistent with the empirical data. Goodness of fit statistics were: chi-square test = 31.71, df = 29, p = .33, GFI = .98, AGFI = .97, CFI = 1.00, Standardize RMR = .03, RMSEA = .01. The variables in the hypothetical model accounted for 43 percent of the total variance of subjective happiness. The variable that had statistically significant indirect effect on subjective happiness were independent self-construal, self-reflection, and self-rumination

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่.....	1
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสุขเชิงอัตวิสัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายของความสุขเชิงอัตวิสัย.....	13
องค์ประกอบของความสุขเชิงอัตวิสัย.....	16
ความสำคัญของความสุขเชิงอัตวิสัย.....	19
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสุขเชิงอัตวิสัย.....	20
ตอนที่ 2 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขเชิงอัตวิสัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึงตนเอง.....	23
การสะท้อนคิดด้วยตนเอง.....	28
การครุ่นคิดในตนเอง.....	39
ตอนที่ 3 เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	61
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	72
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	79
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ใน โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัยของครูในเขตเมืองพัทยา.....	83
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัยของ ครูในเขตเมืองพัทยา.....	84
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	89
	สรุปผลการวิจัย.....	89
	อภิปรายผลการวิจัย.....	92
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	96
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	97
	บรรณานุกรม.....	98
	ภาคผนวก.....	108
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	109
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
	ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูในเขตเมืองพัทยา ตามสมมติฐาน.....	119
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่องานวิจัย.....	142
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แนวคิด/ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขเชิงอัตวิสัย.....	47
2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทสังกัดโรงเรียน.....	64
3 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึงตนเอง.....	65
4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดการสะท้อนคิดด้วยตนเอง.....	67
5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดการครุ่นคิดในตนเอง.....	69
6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดความสุขเชิงอัตวิสัย.....	71
7 แสดงค่าความเที่ยงของชุดแบบวัด.....	73
8 จำนวนและร้อยละของลักษณะกลุ่มตัวอย่าง.....	79
9 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้.....	80
10 ค่าเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	83
11 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูในเขตเมืองพัทยา ตามสมมติฐาน.....	87
12 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง.....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูใน เขตเมืองพัทยา.....	8
2 กระบวนการสะท้อนคิดด้วยตนเอง.....	33
3 กระบวนการสะท้อนคิดด้วยตนเองตามแนวคิดของสเกนแลนด์ และเชอร์โนมาส.....	34
4 แสดงองค์ประกอบของกระบวนการสะท้อนคิด.....	35
5 ทักษะที่สำคัญในการสะท้อนคิดด้วยตนเอง.....	36
6 โมเดลแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัยของครูในเขตเมือง พัทยา ตามสมมติฐาน.....	48
7 โมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้าง.....	50
8 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขเชิงอัตวิสัย ของครูในเขตเมืองพัทยา.....	85